

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การแสวงหาหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของมวลมนุษยย์มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ในสมัยก่อนนั้นคนที่เข้มแข็งบางคนอาจค้นพบหลักการอยู่ร่วมกันโดยใช้กำลังเข้าบังคับผู้อื่น ให้ตกอยู่ในอำนาจของตนเสียก่อนแล้วจึงตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นปกครอง แต่ผู้ฉลาดบางคนอาจคิด ค้นหา กฎเกณฑ์ จารีต ประเพณี หรือหลักการที่ประสานประโยชน์กับบุคคลต่าง ๆ ได้โดยไม่ จำเป็นต้องให้ทุกคนใช้กำลังความรุนแรงแย่งชิงกัน หลักการต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นในสมัยนั้นเรียกรวมกันว่าเป็นหลักธรรม ดังมีพุทธภาษิตที่กล่าวถึงการปฏิบัติตามหลักธรรมไว้ว่า “ธรรมะย่อม รักษาผู้ประพฤติธรรม” (วชิรญาณวโรรส, 2538 : 29) แสดงให้เห็นถึงการใช้หลักธรรมะเป็น เครื่องมือ หรือกลไกอำนาจในการปกครองรักษา(ช้อยันต์ สมุทวนิช, 2547 : 11) หมายถึงการ มีหลักการที่ดีย่อมคุ้มครองหรือส่งผลดีต่อผู้ปฏิบัติตามหลักการนั้น ในอดีตผู้มีชื่อเสียงบางคน อาจมีหลักการปฏิบัติและปกครองตนเองโดยเฉพาะ คนทั่วไปจึงนิยมชมชอบเรียกเขาว่าเป็นผู้มี ภาดาอาคม และยอมรับนับถือในข้อวัตรปฏิบัติของเขา ด้วยเหตุนี้คนทั้งหลายจึงคิดกำหนด กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขึ้นมากมายในสังคมมนุษย์เพื่อปกครองคนทั้งหลายให้เกิดความสามัคคี ใช้ชีวิต อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข นักปราชญ์จึงเรียกหลักการเหล่านั้นนั้นว่า “ธรรมาภิบาล” (สุวกิจ ศรีปีดดา, 2545 : 11) เพื่อใช้เป็นหลักการในการปกครองบ้านเมืองและสังคมเรื่อยมาจนถึง ปัจจุบัน

การที่มนุษย์อยู่ร่วมกันเพื่อจรรโลงสังคมให้เกิดภาวะสันติสุข ทุกคนมีความปลอดภัย และมีความเกื้อกูลกันนั้นถือว่าเป็นสังคมที่มีหลักธรรมาภิบาลของตนเอง การที่สมาชิกของ สังคมมนุษย์ได้ปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลโดยถ้วนหน้าตามบทบาท ฐานะของแต่ละคน หลักธรรมาภิบาลนั้นจึงกลายเป็นลัทธิ ศาสนา หรือวัฒนธรรมให้คนรุ่นหลังได้ปฏิบัติสืบต่อกัน มา ดังการที่นักปกครองสังคมในประเทศไทยมักมีการประกาศหลักการปกครองของตนให้ สาธารณชนทราบอย่างเป็นทางการในโอกาสที่ตนได้ขึ้นดำรงตำแหน่งหน้าที่ใหม่โดยถือปฏิบัติ ตามแบบอย่างที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดช ได้ทรงประกาศพระราชปณิธาน ไว้เป็นพระปฐมบรมราชโองการ ในวโรกาสการเสด็จขึ้นครองราชสมบัติเป็นหลักธรรมาภิบาล

เมื่อปี พ.ศ. 2493 ว่า “เราจักครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” (เอกชัย จตุจจาริตต์, 2549 : 2) ในกาลต่อมาจึงเกิดเป็นประเพณีนิยมจัดให้มีพิธีการ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองหรือผู้นำในสถานการณ์ต่าง ๆ ทุกระดับ ได้กล่าวประกาศหลักการปฏิบัติของตนเองในรูปของการกล่าวแสดงคำสัตย์ สาบานตน คำขวัญ สัตยาบรรณ คติพจน์ อุดมการณ์ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย หรือนโยบายสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นการแสดงตนให้สาธารณชนได้ทราบว่าตนเองมีความสำคัญเช่นไร จะบังคับ ชี้นำ หรือพัฒนาสังคมให้ก้าวไปในทิศทางใด และถึงแม้สังคมมนุษย์จะผ่านความเจริญด้านต่างๆ หรือเปลี่ยนยุคสมัยไปนานเพียงใดก็ตามคนทุกคนในสังคมก็ยังคงมีความต้องการในใจของตนเป็นหลักปฏิบัติเฉพาะตน ดังภาษิตว่า “ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า” (วชิรญาณวโรรส, 2538 : 27) ก็อยากให้ความต้องการในใจของตนเป็นหลักการให้คนอื่นเห็นด้วยและยอมปฏิบัติตามใจของตนซึ่งเป็นอัตตาธิปไตย และหากไม่เป็นดังใจประสงค์แล้ว ตนเองยังต้องปฏิบัติตามหลักการของคนอื่นที่สังคมส่วนใหญ่และตนเองให้การยอมรับซึ่งเป็นไปตามหลักประชาธิปไตย ด้วยเหตุนี้จึงเกิดมีการปรับปรุง กำหนดหลักธรรมาภิบาลไว้ในหลักการปกครองประเทศ ด้วยการบัญญัติให้หลักธรรมาภิบาลไว้เป็นรัฐธรรมนูญปกครองประเทศ (อานันท์ ปันยารชุน, 2543) หรือพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศ เพื่อเป็นรากฐานในการบริหาร สังคมและกิจการของบ้านเมืองให้ดำเนินไปบรรลุนเป้าหมายอย่างน้อย 7 ประการคือ (1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน (2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ (3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ (4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น (5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ (7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2548 : 364)

รัฐบาลไทยได้ประกาศใช้หลักธรรมาภิบาลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อใช้ เป็นแนวนโยบายและการวางระเบียบปฏิบัติราชการ ให้การจกระบบบริหารกิจการของบ้านเมืองและสังคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักกฎหมาย และการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตย ให้สังคมสามารถมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในระบบบริหารกิจการดังกล่าวด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและให้โอกาสในการตรวจสอบได้ ตลอดจนขยายการให้บริการภาครัฐไปสู่ประชาชนอย่างรวดเร็วทั่วถึง เสมอภาค และเป็นธรรม (ราชกิจจานุเบกษา, 2542 : 1-2) มีหลักการสำคัญ 6 ประการอันได้แก่

- 1) หลักนิติธรรม คือ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัย และเป็นธรรม เป็นที่

ยอมรับของสังคม และสมาชิกของสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ
 เหล่านั้นโดยถือว่าเป็นการปกครองตามกฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล
 2) หลักคุณธรรม คือ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยบรรจงทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้
 ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไป
 พร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพ
 สุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ 3) หลักความโปร่งใส คือ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน
 ของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส การเปิด
 เผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึง
 ข้อมูลข่าวสารได้สะดวก มีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้
 4) หลักการมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็น
 ในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแจ้ง ความเห็น การไต่สวนสาธารณะ
 การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ 5) หลักความรับผิดชอบ คือการตระหนักใน
 สิทธิหน้าที่ ความมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของ
 บ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และ
 ความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน และ 6) หลักความคุ้มค่า คือการบริหารจัดการ
 และใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยบรรจงทำให้คนไทยมี
 ความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้
 ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 75) ระบุให้สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย
 ต้องมีการดำเนินงานทั้งงานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหาร
 บุคคล และงานบริหารงานทั่วไปให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลัก การบริหาร โดยใช้โรงเรียน
 เป็นฐาน และหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) เป็นเครื่องมือมือใน
 การบริหารงานโรงเรียน แสดงให้เห็นว่ากระทรวงศึกษาธิการได้รับเอาแนวนโยบายการบริหาร
 กิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารงานโรงเรียนจึงได้กำหนดเป็นแนวปฏิบัติให้แก่
 สถานศึกษาในสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้น เขต 2 ซึ่งเป็นหน่วยงาน
 การศึกษาในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการได้
 กำหนดกลยุทธ์การบริหารงานของสำนักงานพื้นที่การศึกษา ในข้อ 4 ไว้ว่า ส่งเสริมการนำ
 ระบบบริหารจัดการที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในสถานศึกษาในสังกัด ดังนั้นสถานศึกษา
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้น เขต 2 จึงต้องนำเอาแนวการบริหารงานตาม

หลักธรรมาภิบาลไปเป็นกรอบ หรือแนวทางการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามแผนกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2548 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2, 2548 : 9) ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 เป็นต้นไป

เรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลนี้เคยมีคนทำการศึกษาไว้เรื่องสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี เมื่อปี 2545 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่ทางราชการกำลังรณรงค์เผยแพร่หลักธรรมาภิบาลให้ทุกหน่วยงานในสังคมได้นำไปปฏิบัติอย่างกว้างขวาง แต่เน้นการศึกษาเฉพาะที่จังหวัดสิงห์บุรีเท่านั้นยังไม่สามารถอธิบายได้ทั่วประเทศ ผู้วิจัยมีความต้องการทราบว่าสถานศึกษาต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 นี้ได้นำเอาหลักธรรมาภิบาลไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับใด เพราะว่าภายหลังจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้กำหนดกลยุทธ์การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษาแล้ว ยังไม่มีรายงานผลการวัดระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ใช้ในการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อย่างเป็นทางการ ดังนั้นเพื่อเป็นข้อสารสนเทศเพื่อการบริหาร และพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 และของหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องภายในเขตพื้นที่การศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ดังกล่าว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวม และรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
3. เพื่อหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาว่าถึงหลักและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะทำการศึกษาตามกรอบแนวคิดของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ที่สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มอบหมายให้สถาบันพระปกเกล้าฯ ทำการศึกษา เพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี เพื่อการประเมินระดับการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรต่าง ๆ (คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2547 : 11) ซึ่งผลการศึกษาพัฒนานั้นทำให้ได้หลักการบริหารจัดการที่ดี 6 ประการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 ดังนี้

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

ซึ่งผู้วิจัยจะใช้เป็นกรอบแนวทางการวัดระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 4,187 คน แยกเป็น 4 กลุ่มตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ดังนี้

1.1 ครูผู้สอนในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 2,137 คน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 194 คน

1.3 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2548 จำนวน 194 คน

1.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่คัดเลือกมาจากชุมชนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2548 จำนวน 1,662 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ได้มาโดยการคำนวณสัดส่วนจากฐานจำนวนประชากรตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มดังนี้

2.1 ครูผู้สอนในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2548 จำนวน 182 คน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2548 จำนวน 18 คน

2.3 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2548 จำนวน 18 คน

2.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่คัดเลือกมาจากชุมชนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2548 จำนวน 142 คน

3. ตัวแปรที่ทำการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ครูผู้สอน

3.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.3 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน

3.1.4 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่คัดเลือกมาจากชุมชน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการอธิบายในการวิจัยนี้ ดังนี้

1. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่เปิดทำการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. กรรมการสถานศึกษาที่คัดเลือกมาจากชุมชน หมายถึง บุคลากรภายนอกโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ระเบียบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2548

3. หลักสูตรมาภิบาล หมายถึง กฎหมาย กฎ ระเบียบ แบบแผนหรือแนวปฏิบัติต่างๆ ที่ทางราชการบังคับหรือกำหนดให้โรงเรียนปฏิบัติตาม มี 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า

4. การนำหลักสูตรมาภิบาลมาใช้ในสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานตามหลักสูตรมาภิบาลของสถานศึกษานำเอกรอบ หลักการของหลักสูตรมาภิบาลที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มาปรับใช้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อการบริหารจัดการ โรงเรียนที่ตนรับผิดชอบ

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือ สพท. หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ดำรงตำแหน่งในปีการศึกษา 2548

7. ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติการสอนประจำในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ดำรงตำแหน่งครู รับเงินเดือนในอันดับ ค.ศ.1-3

8. ประธานกรรมการสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรภายนอกโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ระเบียบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ให้ดำรงตำแหน่งเป็นประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2548

9. การปฏิบัติตามหลักสูตรมาภิบาลของสถานศึกษา หมายถึง การที่โรงเรียนปฏิบัติ

ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ แบบแผนหรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่ทางราชการ โดยสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาภสสินธุ์ เขต 2 นำมาบังคับใช้ในสถานศึกษา

10. ค่าระดับการปฏิบัติ หมายถึง ตัวเลขที่กำหนดขึ้นแทนค่านำหน้าการปฏิบัติงาน
ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่นำเอาหลักกรรมาภิบาลไปใช้ในสถานศึกษา โดยใช้เลข 1- 5
แทนค่านำหน้าการปฏิบัติงานดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นข้อเสนอแนะสำหรับเป็นแนวทางประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาการดำเนินการ
บริหารจัดการตามหลักกรรมาภิบาลของสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY